Вх. № 851 - НО-05-06/23.11.2026 г.

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Сашев Попгеоргиев

Месторабота: Национален природонаучен музей при БАН

Член на научно жури за конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН.

Във връзка с конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 69 от 31.07.2026 г., по професионално направление 4.3. „Биологически науки“, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“, за нуждите на секция „Екология на съобществата и консервационна биология“ към отдел „Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология“ на ИБЕИ–БАН.

Кандидат: гл. ас. д-р Емилия Димитрова Въчева

С кандидата имам съвместни научни публикации, включително сред представените за участие в конкурса.

Общи данни за кандидата

Д-р Емилия Въчева завършва Биологическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, където придобива бакалавърска степен по „Биология“ и магистърска степен по „Зоология на гръбначни животни“. През периода 2016–2018 г. провежда докторската си подготовка в Националния природонаучен музей при БАН по научната специалност „Зоология на гръбначните животни“.

От 2019 до 2021 г. работи като изследовател в НПМ–БАН, след което постъпва в ИБЕИ–БАН като асистент. От юли 2022 г. заема академичната длъжност „главен асистент“. Научната ѝ дейност е съсредоточена върху екологията, биологията и опазването на земноводните и влечугите. Участвала е в девет научноизследователски проекта и е представяла резултати на национални и международни научни форуми.

Наукометрични показатели

Съгласно представената справка кандидатът изпълнява минималните национални изисквания и приложимите изисквания на БАН и ИБЕИ–БАН:

Група	Показател	Минимум	Постигнато
А	Дисертационен труд	50	50
В	Хабилитационни публикации – 10 бр.	100	145
Г	Публикации извън хабилитационните – 21 бр.	220	299
Д	Цитирания	60	166
Общо		430	660

Общият резултат от 660 точки е приблизително с 53% над изискуемия минимум от 430 точки. Представени са 31 публикации: 18 с посочен квартил (Q1 – 3, Q2 – 4, Q3 – 9, Q4 – 2) и 13 в издания със SJR. В хабилитационната група кандидатът е първи автор в осем от десетте публикации. Декларирани са 83 цитирания, оценени със 166 точки.

Основни направления в изследователската работа и най-важни научни приноси

Научноизследователската дейност на д-р Вачева обхваща шест основни направления:

1. Екология и фаунистика. Най-широко застъпеното направление включва изследвания върху трофичната екология на гущерите, хранителните предпочитания, термалната екология на синтопични видове, репродуктивната биология, сезонната активност и разпространението на земноводни и влечуги. Съществена част от резултатите са основани на количествени сравнения.

2. Генетични изследвания. В международни колективи кандидатът участва в проучвания върху генетичното разнообразие и произхода на популации от род *Podarcis*, допринасящи за изясняване на филогеографските връзки и възможни антропогенни пренасяния.

3. Кариологични изследвания. Сравнително цитогенетично изследване на представители на род *Anguis* допълва научния профил на кандидата.

4. Химична комуникация. Изследвани са химичният състав на кожните секрети при змии и ролята им в комуникацията, включително експериментални поведенчески реакции на *Vipera ammodytes към определени кетони.*

5. Чревен микробиом. Сравнителните анализи на микробните съобщества при свободно живеещи влечуги и проучванията на потенциално патогенни микроорганизми разширяват интердисциплинарния обхват на продукцията.

6. Патология. Представено е отделно описателно наблюдение върху патологично състояние при *Triturus ivanbureschi*.

От научно-приложна гледна точка заслужават внимание изследванията върху инвазивния вид *Trachemys scripta* и пространствените анализи за определяне на приоритетни територии за опазване на застрашени влечуги в Кресненското дефиле. В обобщение, приносите се отличават с тематична последователност в екологията на влечугите и с приложимост на част от резултатите в природозащитната практика.

Критични бележки

При съпоставяне на конкурсните материали се установява различие в изписването на заглавието на публикацията в Molecules (2020) между списъка на публикациите и справката за самооценка. Това библиографско несъответствие следва да бъде отстранено чрез сверяване с оригиналната публикация. Не е установено отражение върху декларираните наукометрични показатели.

Заключение

Д-р Емилия Димитрова Вълчева е изграден учен с ясно изразен научен профил в областта на зоологията на гръбначните животни, със специализация в екологията и биологията на земноводните и влечугите. Представената научна продукция показва последователно развитие на изследователската ѝ дейност. Участието ѝ в интердисциплинарни колективи и проекти допълва този профил и свидетелства за способността ѝ да работи по разнообразни изследователски задачи.

Кандидатът изпълнява с натрупване минималните национални изисквания и приложимите изисквания на БАН и ИБЕИ–БАН за заемане на академичната длъжност „доцент“, като представените наукометрични показатели възлизат на 660 точки при изискуем минимум от 430 точки. Значителният дял публикации с водещо авторство, тематичната последователност на изследванията и участието в научни проекти дават основание за положителна оценка на научното ѝ развитие.

Познавам д-р Емилия Вълчева от повече от десет години, през които сме работили съвместно по научни проекти, теренни изследвания и други професионални дейности. Това ми дава възможност да проследя непосредствено нейното развитие като изследовател. Въз основа на личните си наблюдения мога категорично да заявя, че през този период тя се утвърди като компетентен и надежден специалист със задълбочени познания в областта на зоологията и херпетологията. Отличават я добрата подготовка, натрупаният практически опит и способността да прилага научните си знания при решаването на конкретни изследователски и природозащитни задачи.

Въз основа на изложеното давам положителна оценка на научната и професионалната дейност на д-р Емилия Димитрова Вълчева и убедено препоръчвам на научното жури да предложи на Научния съвет на ИБЕИ–БАН тя да бъде избрана за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 4.3. „Биологически науки“, научна специалност „Екология и опазване на екосистемите“.

Пловдив: 18.11.2026 Изготвил: ..... /Г. Попгеоргиев/